vzdělání, jež by službu jeho činilo vyšší službou. Stejné nevtiskuje řízení automobilu složená zkouška ráz vyšší služby nekupecké. Z důvodů bezpečnosti musí šofér prokázati, že zná stroj, a dovede s ním jezditi. Odpovědným za svoje výkony je právě tak, jako kočí řídící kočárové koně. Rozdíl je právě jen v tom, že šofér řídí stroj nikoli koně, ale rozdíl ten nemůže dnes, kdy jízda automobilem je nejméně tak obvyklá jako jízda kočárem, stigmatisovati služby šoféra jako služby vyšší než služby kočího. Že tento nevykonává nikdy vyšší služby nekupecké, netřeba pak dokazovati. Opravování a čištění automobilu pak zajisté nelze v žádném případě hodnotiti jako vyšší službu nekupeckou. Činnost ta směřuje jen k tomu, aby automobilu mohlo býti používáno, stejně jako činnost stavitele kočárů, koláře nebo kováře, k tomu, aby mohlo býti použito kočáru. Obojí činnost vyžaduje ovšem jistých znalostí, každá z jiného oboru, ale určité znalosti vyžaduje i každá práce podřízená. Vycházeje z těchto úvah, neshledal nejvyšší správní soud, že by šofér Leštínský konal takovou službu, která by vzhledem na požadavky na něho kladené, ať již ve směru předběžného vzdělání, ať již ve směru jeho zkušenosti a odpovědnosti, nebo ve směru důležitosti a významu jeho činnosti pro závod vybočovala z mezí prací rázu podřízeného.

---

**Nálezy nejv. správního soudu o vynětí zaměstnance podle § 2, odst. 1. bodu 1., pens. zák. ze dne 31. března 1924, č. 4440/23 a ze dne 17. dubna 1924, č. 18362/23.**

Podle právního názoru nejv. správního soudu jest zaměstnancem, který ve smyslu § 2, odst. 1, bodu 1, zákona ze dne 5./2. 1920, č. 89 Sb. z. a n., teprve po dokonaném 55. roku věku svého vstupuje po prvé do zaměstnání, zakládajícího pojistnou povinnost nejen ten, kdo n o v ě do zaměstnání takového vstupuje, nýbrž i ten, jehož zaměstnání teprve pozdější normou zákonnou bylo prohlášeno za pensijní povinnost zakládající. I ten, kdo takto po prvé vstupuje do takového zaměstnání teprve po dokonaném 55. roku, je z pojistné povinnosti vyňat. O zaměstnání zakládajícím pojistnou povinnost pensijní lze ovšem mluviti teprve od účinnosti pens. zákona, tedy od 1. ledna 1909, poněvadž před tím povinnost pensijní zákonem stanovena nebyla. V důsledku toho jest každý zaměstnavatel takového z pojistné povinnosti vyňatého zaměstnance povinen odváděti za něho příspěvek podle § 2, odst. 2, cit. zákona.*)

---

**Úrazové a nemocenské pojištění. — Péče o válečné poškozence.**

(Sděluje Dr. J i n d ř i c h T u č n ý.)

**K § 1 úraz. zákona. Úrazová pojistná povinnost zaměstnanců v kavárně s elektrickým ventilátorem.**

Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy v Praze uznala podnik kavárna V. A. v Ž. pojištěním povinným, protože se jedná o živnostenský

---

*) To znamená: Byl-li někdo již před platností pens. zákona z r. 1906, t. j. před 1./1 1909, nebo novely z roku 1914, t. j. před 1./10. 1914, pro své stáří (55 roků) z pojistné povinnosti vyňat, zůstane vyňat i za platnosti nového zákona ze dne 5./2. 1920, jenže zaměstnavatel musí od 1./7. 1920 za něho odváděti (tímto zákonem) nově zavedené zaměstnavatelské příspěvky.

podnik motorový, a zařadila jej dle titulu 469 d) do nebezpečenské třídy A s nebezpečenským procentem 2, kterémužto zařazení odpovídá pojistné 20 h z každých 100 Kč vyplacené a započítatelné mzdy. Námitkám proti výměru úr. pojišťovny podaným vyhověla zemská správa politická částečně a měníc výměr, zařadila podnik do nebezpečenského procenta A) nebezpečenské třídy 1, poněvadž konaným šetřením bylo zjištěno, že používání motorové síly jest omezeno na pohon ventilátorů, umístěných mimo dosah; okolnost tato jest momentem snižujícím nebezpečí úrazu a odůvodňuje přiměřenost nejnižšího nebezpečenského procenta. Osvobození od povinnosti pojistné vůbec, jak toho stěžovatel se domáhá, není možné, poněvadž elektrický ventilátor sluší pokládati za stroj hnaný živelní silou, a kavárenský podnik, jenž jest provozován po živnostensku, a v němž se řečený stroj nalézá, podléhá ve smyslu paragrafu 1. úrazového zákona v celém rozsahu úrazovému pojištění. Ustanovení toto se vztahuje na všechny motorické živnostenské podniky bez výhrady a jest tudíž malá výkonnost motoru, jakož i nepatrné strojové nebezpečí na pojistnou povinnost bez vlivu.

Ministerstvo sociální péče odvolání V. A. zamítlo z důvodu rozhodnutí v odpor vzatého a v další úvaze, že používání elektrického ventilátoru jest ovšem podmínkou pojistné povinnosti celého podniku, nikoliv však jediným zdrojem nebezpečí.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nejvyšší správní soud toto: Pokud stížnost namítá, že vzhledem k účelu úrazového pojištění, aby dělníci a výkonní úředníci v podniku zaměstnaní byli pojištěni proti následkům úrazů, přihodivších se při práci, není pojistné povinnosti, není-li nebezpečí, a v daném případě, že možnosti úrazu není, ježto ventilátor jest umístěn u stropu a stejně jako se rozsvěcuje elektrická žárovka, uvádí se v pohyb pouhým otočením knoflíku, jest námitka tato bezdůvodná, protože podle úrazového zákona není možnost nebezpečí úrazu v konkrétním podniku rozhodným kriteriem pro pojistnou povinnost úrazovou. Povinnost tato není podmíněna tím, že v jednotlivém podniku jest nebezpečí úrazu, nýbrž stíhá, nehledě k zákonitým výjimkám, všechny dělníky a závodní úředníky, kteří jsou zaměstnáni v podnicích v zákoně vypočtených, zejména pak v podnicích vyjmenovaných v odstavci 3. č. 2 § 1 zákona ze dne 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. na r. 1888, t. j. v živnostenských podnicích, při nichž užívá se parních kotlů nebo takových hnacích přístrojů, které hnány jsou živelnou silou (větrem, vodou, parou, svítiplynem, horkým vzduchem, elektřinou atd.). Ze skutkové podstaty, kterou žalovaný úřad svému výroku položil za základ a proti níž stížnost neuplatňuje žádných námitek, vysvítá však, že podnik stěžovatelův patří k podnikům v § 1, odst. 3. č. 2 vyjmenovaným. Neboť podnik, o nějž jde, t. j. kavárna stěžovatelova, jest podnikem živnostenským, používaný tam ventilátor jest hnán elektřinou, slouží účelům závodu, aby odstranil kouř v místnostech nashromážděný, a jest tudíž zařízením, jehož se užívá při živnostenském podniku stěžovatelovu. Pak ale jsou podle cit. předpisu zákona všichni dělníci, učňové a výkonní úředníci, v tomto podniku zaměstnaní, pojištěni proti následkům úrazu, bez rozdílu, zdali jsou vydáni přímému nebezpečí síly motorové čili nic. Tvrdí-li stížnost dále, že v daném případě pojistná povinnost jest vyloučena podle druhé věty cit. odst. 3., č. 2 § 1, protože ventilátoru se užívá pouze mimochodem, totiž v případě, kdy je v místnosti mnoho kouře, aby se vzduch snáze vyměnil, nalézá se stížnost s touto námitkou v rozporu se zněním předpisu, jehož se dovo-

lává, neboť předpis tento vyjímá z pojistné povinnosti úrazové podniky tam naznačené toliko tehdy, když silostroje v nich užívané nejsou součástí provozovny. Že však zařízení, jehož užívá stěžovatel ve svém podniku, jest součástí kavárny, bylo již dříve řečeno. Jest pak bez právního významu, zdali se jeho užívá stále anebo jen přechodně, neboť zákon, jde-li o hnací přístroje, jež tvoří součást provozovny, po této stránce nečiní žádného rozdílu.

Z těchto důvodů bylo stížnost zamítnouti.

(Nález nejv. správ. soudu z 31. března 1924, č. 18502/23.)

**K §§ 6 a 16 úrazovéso zákona. Pro vyměření pojistných příspěvků úrazových za učně, volontéry, praktikanty atd. jest za základ vzíti pracovní výdělek plně placených dělníků v prvé řadě onoho závodu, v němž učni, volontéři, praktikanti atd. jsou zaměstnáni.** Podkladem pro vyměření úrazových pojistných příspěvků jest podle § 16, odst. 1. zákona o úrazovém pojištění dělníků ze dne 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. z r. 1888 pracovní výdělek pojištěnci skutečně požívaný. Zásada tato jest prolomena výjimkou, již stanoví poslední věta citovaného předpisu v ten rozum, že u volontérů, praktikantů a jiných osob, které pro nedokonaný ještě výcvik vůbec mzdy nepožívají nebo nejsou plně placeny, se počítá za pracovní výdělek onen, jenž směrodatný jest podle § 6, odst. 7. úraz. zákona pro vyměření úrazového důchodu. Tento však předpisuje, že roční pracovní výdělek u zmíněných osob se vyměřuje ve výši nejnižšího ročního pracovního výdělku plně placených dělníků nebo závodních úředníků toho zaměstnání, na něž zmíněné osoby se vzdělávají. Jde-li tudíž o zjištění podkladu pro vyměření pojistných příspěvků, jest podle výslovného předpisu zákona vycházeti z fiktivního předpokladu, že zmíněné osoby v závodě, v němž pracují, nejsou učni, volontéry, praktikanty atd., nýbrž dělníky pokud se týče závodními úředníky onoho oboru zaměstnaní, pro nějž se připravují, s nejnižším pracovním výdělkem. Že jest v tomto případě přihlížeti zásadně k výdělku dělníků a úředníků onoho závodu, v němž pojištěnci jsou zaměstnáni, vysvítá z úmyslu zákona, projeveného v §§ 5 a 6. Úrazovou rentou chce zákon nahraditi pojištěnci škodu, způsobenou úrazem (§ 5) v určitém poměru k výši s k u t e č n ě docíleného pracovního výdělku (§ 6, odst. 8), a předpisuje za tímto účelem, aby se zjistila výše výdělku, jejž poškozený za poslední rok svého zaměstnání bral v z á v o d ě, v n ě m ž p ř i š e l k ú r a z u (§ 6, odst. 2., věta 1.). Pro případ, že poškozenec po celý rok v závodě zaměstnán nebyl, předpisuje zákon v 2. větě, § 6, odst. 2., že výpočtu renty položiti jest za základ průměrný roční pracovní výdělek dělníků stejného druhu především v tomtéž závodě, neb v sousedních závodech stejného druhu. Zračí se v tomto ustanovení zřetelně úmysl, přiblížiti se co nejvíce výši pracovního výdělku, jehož by poškozenec byl docílil, kdyby v závodě byl býval zaměstnán po celý rok. S tohoto hlediska nelze pak jinak vykládati předpis § 6, odst. 7., jehož na sporný případ jest použíti, a náleží podle názoru nejvyššího správního soudu pro vyměření pojistných příspěvků za učně, volontéry, praktikanty atd. vzíti za základ pracovní výdělek plně placených dělníků v prvé řadě onoho závodu, v němž učni, volontéři, praktikanti atd. jsou zaměstnáni. Žalovaný úřad, jenž vyslovil, že roční pracovní výdělek učňů, o něž jde, stanoven býti má podle nejmenšího pracovního výdělku plně placených dělníků v okresu a nepřihlížel k tomu, kolik činil nejmenší pracovní výdělek plně placených dělníků v závodě stěžující si firmy, založil své rozhodnutí na právním názoru, jenž podle toho, co bylo